

ÉLETÜNK

XLI. évf. 4. szám (41. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2009. április

A SZENTATYA A HÁZASSÁGRÓL

Az idei év elején a Szentatya kihallgatáson fogadta a Rota Romana bíróság „ügyhallgató prelatusait”, azaz bíróit. Az intézmény az Egyház rendes fellebbviteli bírósága.

A hagyományos kihallgatás során a Szentatya rendszerint az egyházi igazságszolgáltatás számára kiemelkedő jelentőségű útmutatásokkal szolgál. Idei beszéde annak tisztázására irányult, hogyan kell értékelni a házasság megkötésére való képtelenség pszichikai okait. Az Egyházi Törvénykönyv szerint ugyanis a házasság megkötésére képtelenek, akik pszichikai természetű okok miatt a házasság lényegi kötelezettségeit nem tudják vállalni (1095. kánon).

Sok egyházi bíróságon ezen jogszabályra alapozva „túlzott mértékűvé és majdnem automatikussá” vált a tönkrement házasságok semmissé nyilvánítása, amint arra már II. János Pál pápa is rámutatott 1987-es beszédében. Ez a tendencia azonban a keresztény házasság értékét veszélyezteti, és botrányt okoz a hívők körében. Több mint húsz évvel a figyelmeztetés után XVI. Benedek ismét szükségesnek találta felhívni a figyelmet az 1095. kánon helyes értelmezésére, mert az akkori útmutatások szerint nem találtak „megfelelő fogadatra” az egyházi bíróságokon.

A jelenlegi társadalmi-kulturális állapotokból kiindulva egyes szakértők egyenesen afelé hajlanak, hogy a szentségi házasságra való képességet eleve nem is volna szabad feltételezni. Ezzel az „antropológiai pesszimizmus” szemben a Szentatya határozottan leszögezi, hogy az embernek férfit, illetve női természetéből fakadóan megvan az alapvető képessége a Teremtő szándéka szerinti házasság megkötésére. A képtelenség tehát minden esetben kivételként jelentkezik, és ezért azt kell bizonyítani.

Félreértésekhez vezet, ha a pszichológia kategóriáit és a manapság általánosan elterjedt antropológiai nézeteket egy az egyben alkalmazzák a szentségi házasság érvényességének megítélésére. Ennek elkerülése érdekében – II. János Pál 1987-es és 1988-as hasonló megnyilatkozását idézve – XVI. Benedek négy alapvető különbség tudatosítását tartja fontosnak:

- A teljes pszichikai érettség a személyiség fejlődésének végső állomása, miközben a kánonjogban az érettség csupán az érvényes házasságkötéshez szükséges minimális feltételt jelenti.

- A házasságkötés akkor érvénytelen, ha valaki képtelen a beleegyezésre, nem pedig akkor, ha csupán nehézségei vannak e téren.

- A kánonjogban a normalitás fogalmába – az emberi személy keresztény szemléletéből fakadóan – beleférnek „enyhe pszichológiai nehézségek” is, miközben a pszichológiai-pszichiátriai értelemben vett normalitás ezt kizárná.

(Folytatás a 4. oldalon)

G. Hans Memling (1440–1494):
Jézus feltámadása
(Szépművészeti Múzeum, Budapest)

A FELTÁMADT KRISZTUS MAGASZTALÁSA

Testvéreim! Szeretném, ha megértenétek, hogy a húsvéti misztérium új is, de régi is; örök, de időben történő is; mulandó, de enyészhetetlen is; halandó, de halhatatlan is.

Régi ez a húsvéti misztérium a mózesi törvény értelmében, de új a megtestesült Ige szerint; időben történő, ha mint előképet nézzük, de örök, mert kegyelemközlő; mulandó, mint a bárány feláldozása, de enyészhetetlen, Urunk életét tekintve; halandó, ha eltemetését nézzük, de halhatatlan, ha a halálból való feltámadását tekintjük.

A Törvény, az régi, de új az Ige; az előkép időbeli, de a kegyelem örök; a bárány mulandó, elenyészhetetlen azonban az Úr, akit ártatlan bárányként áldoztak fel, de Istenként támadt életre.

Mert mint juhot leölésre vitték, de ő nem volt juh; elnémult, mint a bárány (Iz 53, 7), de ő nem volt bárány. Az előkép szétfoszlott, és a valóság megmaradt: a bárány helyett Isten van, a juh helyett ember, az emberben pedig Krisztus, aki minden magába foglal.

Tehát a bárány feláldozása és a régi húsvét ünneplése, sőt maga az egész törvény Jézus Krisztusban véget ért. Őmiatta volt minden az Öszösvetségben, és még inkább őmiatta van minden az Újszösvetségben.

A Törvény ugyanis Igévé vált, a régi újjá vált (mindkettő pedig Sionból és Jeruzsálemből eredt), és a parancsolatból kegyelem lett, az előképből valóság, a bárányból Isten Fia, a juhból ember, az emberből Isten.

Urunk ugyanis Isten létre magára vette az emberi természetet, szenvedett a szenvedőkért, fogoly lett a bilincsbe vertekért, halálra ítélték a gonosztevőkért, eltemették őt a megholtakért, de feltámadt sírjából, és ezt a nagy Igét sugározta a világba: Ki az, aki ítéletet mond felettem? Álljon hát elém (vö. Iz 50, 8). Én feloldottam az elítéltet, életre keltettem a halottat, és az eltemetettet a sírból feltámasztottam. Ki mer ellentmondani nekem? Hiszen én vagyok a Krisztus, aki a halált megsemmisítettem,

(Folytatás a 8. oldalon)

HÚSVÉT AZ ÉLET SZOLGÁLATA

Írta: Varga Lajos váci segédpüspök

Leggyakoribb imádságunk a Miatyánk. Ebben a következő kéréssel fordulunk Istenhez: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, mint ahogy mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”. Ezt a felajánlást bizony nehéz megtartani. Sokszor úgy érezzük, hogy méltatlanul bántak velünk egyes embertársaink, ezért haragot érzünk magunkban velük szemben. Mióta világ a világ, áll a törvény, hogy aki sértve érzi magát, gondolkodjék el azon, hogy aki megbántotta, vajon jó-e számára?

Ilyenkor arra kérdezzünk rá, hogy a bennünket megbántó embertársunk léte önmagában véve értéket képvisel-e. Megengedhető-e egyáltalán, hogy létezzon, vagy el kell pusztítani, mert ezt követően már bizonyos, hogy nem árthat nekünk. A történelem folyamán sokszor megesett, hogy az ellenségnek vélt személyek megsemmisítésére kimondták az ígert. Ez olykor együtt járt különböző népcsoportok vagy társadalmi osztályok megsemmisítésével, de legalábbis részlegesen. Az ilyen fajta döntéseknek igen sok áldozata volt. A szeretet és a harag, melyek egymással ellentétes érzelmet fejeznek ki, az élet és halál misztériumába vezetnek bennünket. Ez a titok átszövi az egész emberiség történetét.

A Bibliában azt olvassuk, hogy az első emberek, akik az Éden kertjében voltak, szembeszegültek Isten parancsával, és kiűzettek a Paradicsomból. A kert közepén az élet fája, valamint a jó és gonosz tudásának fája állott. A jó és gonosz tudásának fájáról ettek, de ez nem vezette el őket az élet fáján termő gyümölcs megízleléséhez, sőt később Káin megölte testvérét, Ábelt. A tudás nem adta meg az élethez vezető utat, de Isten ebben a helyzetben is az élet megőrzője maradt. Megjelölte Káin homlokát, nehogy megöljék őt. Megtörténhetett volna, hogy Isten a bűn elkövetése, a tör-

A feltámadt Jézus. Pinturicchio (1454–1513) freskójának részlete (Palazzi Pontifici, Vatikán)

vény megszegése után megsemmisíti az embert? Hitünk szerint igen, mert Isten a teremtő, és ez a világ, amelyben élünk, létében Tőle függ. A teremtett világ léte olyan, mint az emberi gondolaté, mely tőlünk származik, és addig létezik, amíg mi gondoljuk. Megtörténhetett volna, de mégsem történt meg! Az ember büntetésben részesült, hiszen az első emberek kiűzettek a Paradicsomkertből. A bűn elkövetésével elvesztett valami az életükből.

(Folytatás a 6. oldalon)

ÓVAKODJUNK A GYŰLÖLETTŐL

Írta: Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek

Amikor Tyihon moszkvai pátriárka 1925-ben haldoklott, ezt mondta utolsó szavaival: „Az éjszaka hosszú és sötét lesz!”. A nemrégiben az Orosz Ortodox Egyház által szentelt avatott főpap már átélte a kommunizmus első hullámát Oroszországban, ezért előre látott vagy hetven évet, amelyben valóban lelki sötétség és éjszaka borult a világ egyik tájára, amíg a kommunizmus, mint istentelen ideológia szedte a lelkek és az életek áldozatait. Ma rájuk emlékezünk.

Dunapatajra, meg a Duna mentén, Solton, Kalocsán, Kecelen már nagyon korán, 1919-ben megmutatta az igazi arcát a kommunizmus. A maga véres valóságát. Az áldozatok között volt a keceli káplán is, akit lelőttek, és a plébános is épphogy csak el tudott menekülni. Az érseki palotában még mindig látható a nyoma a „lenin-fiúk” garázdálkodásának, akik törtek-zúztak, a képeket hasogatták szuronyos puskákkal. Megalázták a kalocsai érseket is.

Miután elvégezték Kalocsán a hóhér-munkát – 19 embert főlakasztottak –, az érsekiség dísztermében nagy lakomát csaptak. Teljesen kifordultak magukból ezek a pribékek.

És mennyi minden történt később. Igaz, a végén már megszédült a kommunizmus, és sokan sajnos nosztalgikusan emlékeznek rá, de ha az igazi valójával szembesülünk, rá kell jönnünk, hogy egy csöppet sem volt különb, mint a náciizmus. Sőt még

több halottja volt, mintegy 100 millió világszerte.

Hogyan jutott ide az emberiség? Nemcsak gazdasági okai voltak, noha létezett ténylegesen elnyomott proletariátus. De az a proletariátus már istentelenné lett nevelve, materialistává és erőszakossá. Hiszen a kommunizmusnak az egyik ideológiai elmélete az osztályharc volt, amikor arra készítették embereket, hogy öljenek meg másokat. Volt olyan kommunista vezér, akinek az volt a jelmondata: Inkább kilenc ártatlant ölünk meg, mint egy osztályellenséget elfusson. Megtörtént az is, hogy gyermekeket béreltek föl arra, hogy jelentsek föl a szüleiket. Egy ilyen gyereknek szobrot emeltek a Szovjetunióban, oda jártak a pionírok az úttörőavatásra. Már gyerekkortól minden addigi erkölcsi rendnek teljesen ellene mondtak, így a szülő iránti szeretetnek, tiszteletnek, az emberségnek.

(Folytatás az 5. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

XII. Piusz és a holokauszt:

Elmarasztalni vagy felmagasztalni?

Az Életünk márciusi számában a „Lenne egy kérdés...” rovat olyan témát tárgyalt meg, amely január vége óta az egész világsajtót foglalkoztatta: XVI. Benedek pápa az Egyház egységének helyreállítás érdekében feloldozott négy tradicionalista püspököt a kiközösítés alól; utólag derült ki, hogy egyikük érthetetlen okokból tagadta, hogy a hitleri zsidóüldözés során 6 millió zsidót mészároltak le, és kétségbe vonta a haláltáborokban a gázkamrák létezését is. A pápa ugyan többször nyilvánosan elhatárolta magát ettől az állásponttól, de az ügy még nincs lezárva.

Ez alkalommal egy másik pápa, XII. Piusz magatartásáról lesz szó, tekintve, hogy már pápává választása előtt is, mint vatikáni államtitkár, szembesült a nemzetiszocializmus antiszemitizmusa, a „végmegoldás”-ra (Endlösung), azaz a zsidóság kiirtására törekvő politikájával.

Ismeretes, hogy a Pacelli pápa nyilvános reakciói a fajmádó, népirodai ideológia propaganda-hadjáratára óvatossá, inkább tartózkodóak voltak. Ezt egyesek, köztük a német színpadi szerző, Rolf Hochhuth és a „holokauszt” történetírői közül többen úgy értelmezték, mintha XII. Piuszban nem lett volna meg a bátorság, hogy felemelje szavát, vagy nem fogta volna fel az ügy fontosságát, vagy egyenesen antiszemitái szimpátiái lettek volna. A válasz az Egyház részéről az efféle vádaskodásra nem várható magára, viszont eltartott egy darabig, amíg a vatikáni titkos levéltárból és egyéb forrásokból össze lehetett gyűjteni a dokumentációt a vádak cáfolatára.

A kérdés a közelmúltban ismét aktuálissá vált. 2008. október 9-én emlékezett az Egyház XII. Piusz halála 50. évfordulójára. Ebből az alkalomból Rómában kiállítás nyílt a nagy pápa emlékére, amely március 7-ig Berlinben, a charlottenburgi kastélyban volt, utána pedig Münchenben és az Egyesült Államokban lesz megtekinthető. Az ugyanabban az időben ülésező Püspöki Szinódus során, XII. Piusz szerepe kapcsán heves vita robbant ki, amikor a Szinódusra meghívott haifai főrabbi, Shear Yashu Cohen egy interjúban élesen kritizálta a XVI. Benedek által tartott emlékmisét és XII. Piusz boldogávvatásának tervét. Az atmoszféra változatlanul feszült, amióta kitűdött, hogy XVI. Benedek „lehetőleg hamarosan” a Szentföldre látogat.

A „Christ in der Gegenwart” című német katolikus hetilap ez év 2., 3., és 4. száma a würtzburgi egyháztörténet, Dominik Burkard tollából három különösen alapos dokumentációt cikket közölt, amelyek igyekeznek a legújabbban közzétett források figyelembevételével tárgyilagosságot adni a kérdéssel.

Szempontok a Vatikán magatartásának megértéséhez

A jeles würtzburgi történet, mielőtt mondanivalóját tiz tételben összefoglalná, a következő kérdéseket taglalja, amelyekre itt nem tudunk kitérni:

Az 1942-es karácsonyi üzenet (XII. Piusz elítéli a „nemzeti vagy faji hovatartozásuk miatt” halállal büntetett ártatlanok százazreinek meggyilkolását).

A hollandiai vérengzés (A holland püspökök tiltakozása a zsidók deportálása ellen kiváltja a náci bosszúját).

A Szentszék semlegessége (XII. Piusz nem akarta törésre vinni a dolgot, nehogy jogcímet szolgáltatson az egyházüldözésre).

A Szentszék megnyilatkozásai a fagyűlölet ellen (Már 1934-ben elítélte és indexre tette a Vatikán a nemzetiszocialista ideológia nyolc iratát).

A Vatikán három nemzetiszocialista „eretnkséget” elítélő irata: a faji istenítést, a radikális nacionalizmust és a totális államot („Szillabusz” – nem jelent meg).

XI. Piusz által tervezett Enciklika a fagyűlölet ellen – 1938.

(A dokumentum a pápa halála miatt – 1939. február 10. – nem látott napvilágot)

XI. Piusz „Mit brennender Sorge” kezdetű körlevele a nemzetiszocializmus ellen (1937) – Pacelli államtitkár maga is részt vett a szöveg megfogalmazásában.

Dominik Burkard nézete szerint a nemzetiszocializmust elítélő illetve a zsidókérdésben állást foglaló tervbe vett vatikáni dokumentumok közöttételének elmaradása Pacelli/XII. Piusz magatartására vezethető vissza, aki következetesen vonakodott a diplomácia eszközeit felcserélni a közvélemény által hatásosabbnak tartott egyértelmű elítélő nyilatkozatokkal. Mindazonáltal tagadhatatlan, hogy diplomáciai úton és konkrét segélyakciók révén mindvégig igyekezett életet menteni.

Tíz tétel Pacelli/XII. Piusz megértéséhez

A fenti témával foglalkozó és újabban előkerült forrásokra is támaszkodó cikksorozatát Dominik Burkard tiz tételben foglalja össze. A következőkben ezeket szeretnénk – lerövidítve és a lényegre szorítva – olvasóink elé tárni.

1. tétel: Jóllehet a harmincas évek elején a Szentszék a zsidókérdést a fajiüldözésnek tekintette és a természetjog alapján megválasztotta a vatikáni napilap, az „Osservatore Romano” és a jezsuiták folyóirata, a „Civiltà Cattolica” révén világosan elítélte a faji ideológiát.

2. tétel: Már jóval a náci fagyűlölet politika tetőpontja előtt, az osztrák Huda püspök kezdeményezésére, a Vatikán mintegy nyolc nemzetiszocialista és fagyűlölő iratot, köztük Alfred Rosenberg alapvető „Mythos des 20. Jahrhunderts” (A 20. század mítosza) című művét indexre tette. Ugyanakkor – mint jeleztük – elmaradt a tervbe vett „Körlevél a fagyűlölet ellen” 1938-ban, és az 1942-ben a szövetséges hatalmak által kért egyértelmű elítélése a német zsidóüldözésnek. A megjelent dokumentum általánosságokban merült ki.

3. tétel: Minden jel arra mutat, hogy Pacelli volt az, aki a Szentszék valamennyi, a nemzetiszocializmust elítélő, nyilvánosságnak címzett deklarációját megakadályozta. Így nyilatkoznak a pápa közvetlen munkatársai is.

4. tétel: Pacelli nem volt se teológus, se lelkipásztor, hanem ízig-vérig diplomata: „Róma legtehetségesebb diplomatája”. Egész pályafutása a diplomácia síkján folyt le, kiképzése, a körök, amelyekben mozgott, a rábízott feladatok, 13 évig nuncius Németországban és közel 10 évig bíboros-államtitkár. Nem lehet tehát rossz néven venni tőle, ha a diplomácia módszereit tekintette az egyetlen megbízható útnak konfliktusok békés rendezésére, a tárgyalást a megoldások keresésére, ezzel szemben egyéb eszközöket gyanakvással fogadott, így a nagy nyilvánosság bekapcsolását politikai, etikai, emberjogi célok elérésére, azaz pontosan azt, amit ma a polgári társadalom követel.

5. tétel: A nemzetiszocialisták dühödt, egyházellenes, erőszakot sem visszarázó reakciója a Szentszék néhány kisarkított állásfoglalására (a Rosenberg „Mythos” indexre tételére, a „Mit brennender Sorge” óvatossággal fogalmazott körlevélre) és nem utolsósorban a

német püspökök 1938. augusztusi körlevelére, amely felpanaszolja „a katolikus élet szétrombolását”, sőt „a kereszténység kiirtása” tervét, érthetővé teszi, hogy Pacelli a nyilvánosság előtt egyre inkább a „hallgatás” stratégiáját választotta és céljai elérésére a diplomácia titkos módszereihez folyamodott. Mindenesetre nem akart ürügyet szolgáltatni a német kormánynak a Szentszékkel még fennálló cernász-kapcsolat megszakítására.

6. tétel: Elterjedt nézet, hogy Pacelli a „vörös” bolsevizmussal szemben keményen elutasító magatartást tanúsított, ismerv a tanácsköztársaságok vérengzéseit. Elképzelt, hogy a „barna” diktatúrát a kisebb rossznak tartotta.

7. tétel: Bizonyos esetekből kifolyólag Pacelli magatartását egyesek azzal magyarázzák, hogy nem tartotta a Szentszék feladatának, hogy nyilvánosan állást foglaljon, hanem a helyi püspököknek. Ezzel nem áll ellentétben, hogy a Vatikán két esetben felemelte szavát: 1938-ban az olasz faji törvények ellen és 1943-ban a római zsidók deportálása ellen. Mindkét esetben ugyanis a pápa, mint Róma püspöke tiltakozott, és befolyása a katolikus Olaszországban nagyob volt.

8. tétel: 1933-ban a Vatikánnak számdékában állt a német faji törvények ellen fellépni. Később ettől elálltak, azon a címen, hogy egy ilyen fellépést a német kormány a belügyekbe való beavatkozásnak tekinthetne.

9. tétel: Jóllehet tartózkodott a fajelmélet nyilvános elítélésétől, Pacelli nem habozott diplomáciai jegyzékeiben a leghatározottabban állást foglalni a fajimádatlalt, mint valláspótlékkal szemben, amely materializmusba vezet.

A zsidóüldözés elleni nyilvános fellépés helyett Pacelli már mint államtitkár és később, mint pápa, konkrét segítséget nyújtott veszélyeztetett zsidó személyeknek. Ismeretes, hogy a Vatikánban százzsámra találtak menedéket és jóformán minden kolostor bujtott ilyeneket. Nem túlzás azt állítani, hogy jóformán minden Olaszországban életben maradt zsidó megmenekülését – legalább közvetve – XII. Piusznak köszönhet. XII. Piusz felé a hála ezért 1944-től fogva számtalanszor kifejezésre jutott. Két példa: a jeruzsálemi főrabbi, Isaak Herzog megrendítő levélben köszönte meg a pápa segítségét, a római főrabbi pedig megkeresztelkedett.

10. tétel: 1945 után meglepő változás állt be XII. Piusz nyilvános megnyilatkozásai terén. Főleg 1950-től fogva jóformán nem volt téma, amelyhez ne szolt volna hozzá nyilvánosan. Feltételezhető, hogy ő maga is helyesnek tartotta ezt a nyilvános szereplést és szenvedett amiatt, hogy ezt előtte mellőzni volt kénytelen, nehogy megnyilatkozásai révén többet ártsen, mint használn.

Elmarasztalni, vagy felmagasztalni?

Dominik Burkard tanulmánya és tiz tetele még nem ad végleges választ erre a kérdésre. Mindenesetre tévedéshez vezet, ha egy történelmi személyiséget a történelem egy későbbi szakaszának szempontjai alapján akarunk értékelni. Egy pillanatig nem lehet kétes, hogy Pacelli/XII. Piusz a legjobb tudása és lelkiismerete szerint cselekedett. Meggyőződése volt, hogy az adott körülmények között nincs más lehetősége, mint a csendes diplomácia útján elérni az elérhető. Feltehetően ilyen szempontok irányították a bíborosi kollégiumot, hogy XI. Piusz halála után – a szokástól eltérően – annak államtitkárát válasszák meg utódul. Tehát elmarasztalni? A rendelkezésre álló adatok alapján – semmi esetre. Felmagasztalni? Várjuk meg, hogy minden irat rendelkezésre álljon. De emberileg – mindenesetre. Mert valóban „Pastor Angelicus” volt.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

I.

Általános szándék: Hogy az Úr bőséges természettel áldja meg a földművesek munkáját, a gazdagabb népeket pedig tegye érzékenyebbé a világban fennálló éhezés drámájára iránt.

Megbízható számítások szerint Indiában a legutóbbi tíz év során kb. 150 000 földműves lett öngyilkos. Tartozásai súlyát kibírhatalannak érezték; a piac szigorú feltételei, egyéb tényezőkkel együtt, helyzetüket elviselhetetlenné tették. A harmadik világ más sorságaiban is fennállnak nyomorhelyzetek; gazdaságsszerkezeti igazságtalanság, természeti csapások, elégtelen, sőt korrupt kormányprogramok okozzák. Hazánkat is szorongatják az állandó és súlyos mezőgazdasági nehézségek.

A földművelés ilyen állapota az éhezés drámájával együtt a Katolikus Egyház főpásztorát is aggasztja. Arra kéri, hogy az országok felelőseit hatékony, a mezőgazdasági technika modernizálását meg a banki világ és a számvitel tisztességét előmozdító politikára szólítsa fel, a keresztény nép egészétől pedig ilyen tartalmú kitartó imát kérjen.

Jó minőségű vetőmag és talajjavítás korunk igéretes vívmányai közé tartoznak. Hiányzik viszont e vívmányok és egyéb segédeszközök igazságos, méltányos elosztása. Gazdag országok állami támogatással védik földművelésüket; ez azonban az eszköztelen szegény országok kárára történik.

A 2000-es Szentév novemberében a mezőgazdasági világ is megünnevelte a jubileumot Rómában. II. János Pál alapvető keresztény szempontokról szolt a zárandokokhoz. A föld a teremő Isten tulajdona. A természeti kincsek mai felhasználása, az iparosítás nyomása nem mindenestől felel meg a Teremő tervének. Isten az emberre bízta a földet: „Töltsétek be, vessétek uralkodotok alá; uralkodjatok a tenger halain és az ég madarain!”. Használatról, nem visszaéléstől; az Istennel való együttműködésről, nem abszolút és önző birtoklásról van szó. A biotechnológia helyes kiértékelése nem jöhet létre csupán a közvetlen gazdasági érdekek szerint; szigorú tudományos és etikai vizsgálatnak kell a használatot megelőznie. Isten atyai szívvel indíva bízta ránk a földet; a föld szociális, egyetemes emberi rendelkezése alapvető, elsőrendű szempont a helyes használatához.

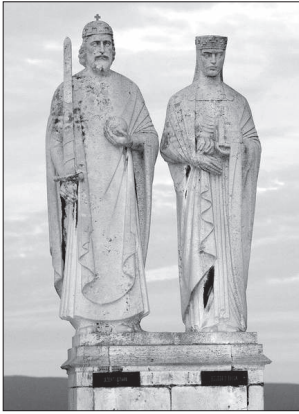
Szükséges még, hogy imánkat egy nagyon szomorú, csüggesztő tény anél állhatatosabbá és buzgóbbá tegye. 1996-ban az élelmezési világszűcs feladatként tűzte ki, hogy 2015-ig a világ éhezők száma a felére csökkenjen. Nos, ma 820 millióval többen éheznek a világban, mint 1996-ban, és ez a szám jelenleg évi négy millióval nő. Ezek az adatok ijesztők, még ha számításba vesszük is a világ népességének állandó gyors növekedését.

II.

Missziós szándék: Hogy a keresztények, akik olyan térségekben tevékenykednek, amelyekben a szegények, a gyengék, a nők és a gyermekek életkörülményei a letragikusabbak, a remény jelei legyenek, a közösségvállalás és a szeretet evangéliuma mellett tanúságtételüknek köszönhetően.

Főleg olyan vidékekről szolt ez a szándék, ahol háború, természeti csapás, súlyos társadalmi igazságtalanság, kényszerű elvándorlás, anyagi források hiánya uralkodik. A szándék megnevezi azokat, akik az ilyen helyzetet a legjobban megszenvedik: „a szegények, a gyengék, a nők, a gyermekek”

(Folytatás a 4. oldalon)

JUBILEUMI RENDEZVÉNYEK VESZPRÉMBEN

Ezeréves megyék címmel nagyszabású jubileumi rendezvénysorozattal készül Veszprém, Zala, Pest és Fejér megye, valamint Veszprém, Esztergom és Szentendre városai annak az évfordulónak a megünneplésére, amelyre egy Szent István király által 1009-ben kiadott oklevélben olvasható utalás.

A Veszprém megyei Sölyban keltezett adománylevélben említik ugyanazt az előzőről a felsorolt megyéket és városokat, valamint a veszprémi püspökséget. Az oklevélben Szent István négy vár, Veszprém, Fejér, Kolon (Zala) és Visegrád (Pest) megyéjét a veszprémi püspök joghatósága, azaz egyházi fennhatósága alá rendeli – ami azt jelenti, hogy e területeken is gyakorolhatja a továbbiakban a lelki jogokat a püspökség. Az adománylevel IV. Béla király által 1257-ben ártírt és megerősített változatát ma a Veszprémi Érseki és Főképtalani Levéltár őrzi.

Az egész éves programsorozat összekapcsolódik számos egyházmegyei rendezvénnyel Veszprém-ben is. Ezek egyik legjelentősebb állomása lesz a Gizella napok rendezvénysorozatának hagyományos nyitó szertartása a veszprémi várbán május 9-én, amelynek az ezeréves jubileum mellett különös aktualitást ad az is, hogy Boldog Gizella halálának 950. évfordulója is emlékeztünk idén. Az érsekség ez alkalomból országos zárandoklatot hirdetett, az ünnepélyes megnyitót szentmisére Márfi Gyula érsek meghívta Erdő Péter bíborost, Juliusz Janusz münclust és a Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjait. A megnyitót előtti napokban Magyar szentek és boldogok címmel reprezentatív kiállítás nyílt a Gizella Királyné Múzeumban, ahol látható lesz Somogyi Győző festőművész emlékeztető magyar szentekről festett sorozata. A kiállítás központi része Boldog Gizella életével, megyei emlékeztetővel foglalkozik majd. Erre az alkalomra szeretnék elkérni a Münchenben őrzött Gizella-keresztet is, melyet a királyné készíttetett és adományozott édesanyja, Burgundi Gizella regensburgi zárdában lévő sírjára, a szentetnek e napra elhozni a Parlamentből a Szent Koronát is.

A négy megyés rendezvénysorozat központi eseménye lesz a május 23-án Sölyban megrendezendő ünnepi megyegyűlés, amelyen részt vesz a négy megye teljes közgyűlése is. Itt Márfi Gyula veszprémi érsek mond ünnepi beszédet. A megyei testületek elfogadják majd egy ünnepélyes határozatot az ezeréves magyar megyerendszer, a Szent István-örökség megőrzéséről, megtartásáról. A megyei elnökök emlékfát ültetnek az Árpád-kori (Szent István vértanú tiszteletére benediktált) templom (ma református templom) melletti ligetben. Erre az alkalomra kibocsátanak egy díszes jubileumi emlékérmét is.

Toldi Éva

PÜSPÖKSZENTELÉS NAGYVÁRADON

Ünnepi szentmise keretében szentelték püspökké és iktatták hivatalába március 7-én Böcskei Lászlót, akit tavaly december 23-án nevezett ki a Szentatya a Nagyváradi Egyházmegye 82. főpásztorának. A szertartást a zsúfolásig megtelt nagyváradi székesegyházban tartották, a szentelést Roos Márton temesvári megyéspüspök és a két társszentelő, Ioan Robu bukaresti érsek, az egyházmegye metropolitája és Bábel Balázs kalocsa-keskeméti érsek végezte. Az új főpásztor jelmondata: *Fidem conforta! (Erősítsd hitünket!)*.

A beiktatási ünnepségen számos egyházi és világi személyiség volt jelen: a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia részéről Temyák Csaba egri érsek, Mayer Mihály pécsi, Pápai Lajos győri, Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi, Spányi Antal székesfehérvári, Veres András szombathelyi, Beer Miklós váci, Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspök, Udvardy György és Cserháti Ferenc esztergom-budapesti segédpüspökök, Varga Lajos váci segédpüspök és Gyulai Endre nyugalmazott szeged-csanádi püspök; a határon túli egyházmegyékből részt vett a szertartáson Majnek Antal munkácsi és Német László nagybecskereki püspök.

A négy nyelven – magyarul, románul, németül és latinul – folyó szentmise kezdetén Roos Márton püspök köszöntötte az egybegyűlteket. A megyéspüspökké történő kinevezéséről szóló okmányt Francisco Javier Lozano érsek, pápai nuncius olvasta fel latin nyelven, majd Fodor József általános helynök magyarul.

Szentbeszédében Roos Márton Böcskei Lászlóhoz intézte szavait, aki vele tizenhét évig dolgozott együtt a temesvári püspöki hivatalban, és aki az elmúlt tíz esztendőben a helyettese volt. Emlékeztetett a Nagyváradi és a Temesvári Egyházmegye alapításuktól kezdve szomszédosak, megosztják egymással az örömet és a szenvedést. A két egyházmegye közti jó kapcsolatot jelzi, hogy a főltszentelendő püspök a nyolcadik olyan főpásztor, aki a Bánságból Nagyváradra került. Fontos, hogy szolgálatát kellő elhivatottsággal, megfon-

toltsággal és Isten iránti hűséggel végezze, hiszen a püspök főtanító, főpap és főpásztor egy személyben.

A püspökszentelést követően Tempfli József eddigi megyéspüspök köszöntötte

Böcskei László, a Nagyváradi Egyházmegye 82. főpásztor

az új főpásztor, majd hálát adott a szolgálata során Istentől és az emberektől kapott jóért. A jelenlevők hosszan tartó tapsal mondtak köszönetet Tempfli Józsefnek szolgálataért. A Román Püspöki Konferencia nevében Ioan Robu elnök, bukaresti érsek, az egyházmegye met-

ropolitája üdvözölte Böcskei Lászlót, és köszönetet mondott Tempfli József püspöknek eddigi tevékenységéért.

A más vallású román főpapokat képviselő Szoftonije nagyváradi ortodox püspök a Román Ortodox Egyház Szent Szinódusának a jókívánságait továbbította. Tökés László királyhágómelléki református püspök azon reményének adott hangot, hogy a tordai vallásbéké és a temesvári ökumené szellemében protestánsok és katolikusok közös erővel küzdenek majd tovább hűvéért és a nemzet fennmaradásáért, együtt haladva a szeretet, a megbékélés és a demokrácia útján. Az egyházmegye katolikus híveinek a nevében Szabó Ödön, a székesegyházi káptalan és a nagyváradi papság nevében pedig Fodor József általános helynök köszöntötte az új főpásztor.

Püspöki székfoglaló beszédében Böcskei László azon meggyőződésének adott hangot, hogy a bazilikában lezajlott események által tulajdonképpen megvalósult mindaz, amit Krisztus ránk hagyott a mennybemenetele előtt: az örömhír terjesztése olyan kiválasztott személyek által, akik erre küldetést kapnak. „Meggyőződésem, hogy az evangéliumi örömhír mint életet adó igazság nyilvánul meg kereső és sokszor tévelygő világunkban” – fogalmazott a főpásztor. Hangsúlyozta: Szent Pál tanításai meghatározó szerepet töltenek be az életben, az apostol szavait követve hiszi, hogy a hívek az Egyház építői. Néha törekények és gyengék, de magabiztosak, hiszen előttük az alap: Jézus Krisztus. Erre kell helyezni a Nagyváradi Egyházmegye jövőjét is, ennek szellemében, örömmel, összefogással és hittel kell munkálkodni a gondviselő Isten szeretetétől kísérve egy szűz és boldogabb jövő reményében.

**Ciucur-Losonczy Antonius/
Magyar Kurír**

AZ ALAPÍTÓ SÍRJÁNÁL

A római Szent István Házát fenntartó és működtető alapítvány tagjai a jelenlegi elnök, Ruppert József piarista generális-asszisztens és Németh László pápai prelátus, a Pápai Magyar Intézet rektorának vezetésével március 8-án felkeresték Egerben Mester István sírját.

A székesegyház altéplomában Ternyák Csaba egri érsekkel szentmisén vettek részt, majd koszorút helyeztek el a sírnál. A főcelebráns egri érsek beszédében kiemelte: miután előjárói Mester Istvánt tanulmányai folytatására 1947-ben Rómába küldték, ő Mindszenty József hercegprímás letartóztatását látva nem tért vissza Magyarországra, ám 1984-ben bekövetkezett haláláig folyamatosan karitatív segítséget nyújtott az arra rászorulóknak.

Zágon Józseffel létrehozta a Szent István Alapítványt, hogy Fáy Erzsébet segítségével felépítsék a római Szent István Házat, mely az emigráns papok és a zárandokok szálláshelye lett.

Bókay László/MK

PRO ECCLESIA HUNGARIAE

A milánói magyarok március 1-jén ünnepelték 60. évfordulóját annak, hogy Milánóban havonta tartanak szentmisét a magyar közösség részére. Az ünnepi alkalmon részt vett Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott püspök is. Az ünnepség során Izmindy Antal kitüntetésének átadására is sor került.

A szaléziei kápolnájában bemutatott szentmisén Balassa János, Magyarország szentszéki nagykövete, Hetényi Géza főkonzul, valamint a torinói, a padovai, a velencei és a párizsi magyar közösség képviselői is jelen voltak.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Izmindy Antal oratoriánus atyának adományozta a Pro Ecclesia Hungariae-díjat. A kitüntetett 1956-tól Bresciában él, 1973 óta kapcsolódott be a magyarok lelkipásztori szolgálatába. Váratlan betegsége miatt ikerhúga vette át a kitüntetést Cserháti Ferentől.

Németh László

MEGEMLEKEZÉS APOR GÁBORRÓL

Halálának negyvenedik évfordulóján, február 21-én Apor Gábor volt vatikáni követre emlékeztek a római Campo Verano temetőben.

Hazánk szentszéki nagykövete, Balassa János, továbbá a római Szent István Alapítvány nevében Ruppert József SchP elnök, valamint Szokoly György és Rabi József, az Olaszországi Magyar Katolikus Misszió részéről pedig Németh László főlelkész róta le a kegyeletét a sírnál.

Apor Gábor (1889–1969) a két háború között a budapesti külügyminisztériumban dolgozott, majd 1939 és 1945 között a Szentszéknél képviselte Magyarországot. Később a Szuverén Máltai Lovagrend olaszországi nagykövete lett, illetve a Szent István Házat létrehozó alapítvány tagjaként, a Külföldi Magyar Katolikus Akció, és a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége elnökeként játszott jelentős szerepet az olaszországi magyar emigráció életében.

Érszegi Márk Aurél

Gyermekeknek

ISTEN BÁRÁNYA

Egyszer régen megkérdezte valaki a hittanórán a káplán atyát: miért nincs lefestve a templomban a húsvéti nyuszi, meg a piros tojás? Merthogy a húsvéti bárány ott van, ráadásul a tabernákulum ajtajára domborítva.

Ugye ti tudjátok már a választ? De ha tudjátok is, talán nem árt elismételni, meg aztán hátha van olyan is, aki még nem tudja...

Szóval, a húsvéti bárány ábrázolása Krisztusra utal, sőt őt magát jelenítjük meg bárányként. De nem ám valamilyen közönséges bárányként, hanem Isten bárányaként. A teológia tudománya azt mondja erről, hogy a húsvéti bárány Jézus áldozatának a jelképe, aminek már az Ószövetségben is volt egy előképe. Tudjátok, mi? Az Ábrahám által feláldozott kos. Az a réges-régi véres áldozat az

elkövetkező, mindent megváltó, megújító, de mindenekelőtt kiengesztelő jézusi áldozatnak a burkolt megjövendölése. Ez persze csak akkor vált felismerhetővé, amikor bekövetkezett a Megváltó, vagyis Krisztus áldozata, ami ugyanolyan véres volt, mint az ószövetségi bárányé. Magát az Isten Fiát szegyeztek közel 2000 évvel ezelőtt a keresztre.

A nyuszi, meg a tojás, de akár a húsvéthífi locsolás is – más kategória, a népszokások köréhez tartoznak. Kedves és tartalmas dolgok ezek is, de nem témái igazán a hittanórának, s nem témái a templomi freskóknak. Azért ezeket is szabad szeretni, meg aztán gazdagítani is az életünket valamiképpen. De tudnunk kell, örök életet csak Istentől, az Ő áldozati bárányának áldozatából várhatunk.

András bácsi

Fiataloknak

A JÓ PÁSZTOR

Az idén már 46. alkalommal imádkozik az Egyház világszerte a papi és szerzetesi hivatásokért. Az Egyház kéri az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásába. Csak így teljesülhet az apostoloknak adott küldetés: „Menjete az egész világra és hirdessétek az Evangéliumot minden teremtménynek” (Mt 28,19). Jó Pásztor vasárnapján az Egyház ebben az esztendőben is a húsvét, a feltámadás fényében szemléli a jó pásztor alakját, személyét. A Szentírás gyakran használja a nyájára féltő gondolat vizuális pásztor képét, amikor Istenről és az Ő népről beszél. S ez vonatkozik Jézusra is. Ő a Jó Pásztor, Ő az, aki – ellentétben a fizetett szolgálattal, béresekkel – életét is odaadja juhaiért. Ennek a teljes odaadásnak, önfeláldozásnak alapja az a ragaszkodó, hűséges szeretet, ami kész mindent megtenni a rábízottakért...

Ez a végsőig elmenő szeretet kell jellemezze tanítványait, akik az Ő követésére vállalkoznak. Természetesen elsősorban vonatkozik ez a papságra, a szerzetesekre és szerzetesnőkre, ugyanakkor mérce ez minden megkeresztelt ember számára. Aki pásztorként Krisztus követésében jár, a Jó Pásztor lelkületével fordul az emberek felé, az teljesíti igazán keresztény hivatását-küldetését. Ismerni Krisztust, mindennap érezni az Ő közelségét, ráhagyatkozni az Ő gondoskodó, féltő irányítására, ez a felszentelt és megszentelt élet alap-törvénye...

Kérjük Jó Pásztor vasárnapján a mindenható Istent, hogy mindazok, akik erre az életre, életformára hivatást éreznek, boldog, kitárt szívvel „Igent” tudjanak mondani. Ez a válasz megváltoztathatja a világot, ez az „Igen” üdvösségünk záloga...

Pál atya

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Egyházi tényezők, amelyek a megoldáson fáradoznak (csendesesen igen sokat tesznek): papok, Istennek szentelt személyek és közösségek, katekéták, keresztény (karitatív) szervek, közösségek. Mindezek a vidékek, áldozatok és egyházi tényezők beletartoznak imádságunkba.

XVI. Benedek pápa *Deus caritas est* enciklikájából (2005. december 25.) lássunk néhány gondolatot (33. pont). Az Egyház karitatív munkájának végzőit ne a világ fejlesztésére sarkalló ideológiák indítsák, hanem Krisztus szeretete. Krisztus az ő szeretetével meghódította a szívünket, felkeltette benne a testvérszeretetet. Tevékenységünk kritériuma Szent Pál kijelentése legyen: „Krisztus szeretete sürgel bennünket” (2Kor 5,14.). Annak tudata, hogy Krisztusban Isten magát adta nekünk, egészen a halálig, arra ihlessen, hogy már ne önmagunknak éljünk, hanem neki és vele együtt másoknak. Aki Krisztust szereti, az szereti az Egyházat, és arra vágyik, hogy az Egyház egyre inkább annak a szeretetnek képe és eszköze legyen, amely Krisztusból árad. Minden katolikus karitatív szervezet személyezte az Egyházzal akar dolgozni, éppen ezért a püspökökkel, úgyhogy Isten szeretete elárasztassa a világot. Azáltal, hogy bekapcsolódnak az Egyház szeretetközösségébe, tanúi akarnak lenni Istennek és Krisztusnak, és pontosan ezen okból kívánnak jól tenni mindenkinek.

Nagy Ferenc SJ

A SZENTATYA...

(Folytatás az 1. oldalról)

• A házasságkötés csupán az érvényes beleegyezéshez elégséges képességet feltételezi, ami különbözik a boldog házassághoz való „ideális képességtől”.

Ami az Egyházi Törvénykönyvben foglalt „pszichikai természetű okok” miatti képtelenség fogalmának alkalmazását illeti, a Szentatyá felhívja a figyelmet, hogy azt a 2005-ben kiadott *Dignitas connubii* utasítás tovább pontosította. Ahhoz, hogy a házasság érvénytelenségét okozza, a szóban forgó pszichikai zavarnak a házasságkötés pillanatában is fenn kell állnia, az értelemszerű alkalmazás, vagy az állapot megváltoztatására irányuló döntést súlyosan zavaró jellegűnek kell lennie, illetve olyannak, ami a házasság lényegi kötelezettségeiből fakadó feladatok teljesítését lehetetlenné teszi, nem pedig csupán megnehezíti (vö. *Dignitas connubii* 209. cikk).

A házasságra való képességet nem aszerint kell megítélni, hogy a házastársak mennyire tudták megvalósítani azt a bensőséges szeretet- és életközösséget, ami a házasság lényege (vö. *Gaudium et spes*, 48.), vagy hogy boldog lett-e a házasságuk. Hanem az számít, hogy a megkötés pillanatában képesek voltak-e a házasságot létrehozó akaratnyilvánításra, hiszen a szentségi kötelek ázzalát jön létre. A házasság érvényessége ezért nem is függ a felek későbbi viselkedésétől, később fellépő pszichikai zavaraitól.

Érszegi Márk Aurél

MEGRENDELHETŐ A SZÜLETENDŐ
GYERMEK NEME, SZEM- ÉS HAJSZÍNE

Egy Los Angeles-i klinika új „szolgáltatásaként” a mesterséges megtermékenyítésre létrehozott embriók genetikai előszűrésével olyan embriókat ültetnek az anyaméhbe, amelynek neme, szem- és hajszíne, valamint testmagassága megfelel a szülők kívánságának.

A Fertility Institutes klinikán alkalmazott genetikai eljárást (Pre-implantation genetic diagnosis, PGD) az 1990-es évek óta több ezer esetben alkalmazták súlyos rendellenességek szűrésére. Az intézmény honlapján azonban most már azt hirdetik, hogy a szülők megválaszt-hatják a gyermek nemét és egyes testi tulajdonságait is.

A klinika igazgatója, Jeff Steinberg „kozmetikai eljárásnak” nevezte a klinika által hamarosan „szolgáltatásként” bevezetendő genetikai szűrést.

Sok országban tilos a genetikai szűrés a nem megválasztása céljából alkalmazni, az Egyesült Államokban azonban szabad.

Az Országos Katolikus Bioetikai Központ igazgatója, Marie T. Hilliard

élesen bírálta az eljárást, melynek során „az élet megrendelhető árúvá válik”.

A szakember kétsége vonta azt az állítást, hogy a genetikai szűrés segítségével elkerülhetőek a halálos magzati rendellenességek. „Valójában épp az ellenkezője történik. Több embrióhozna kell létre, mint amennyire szükség van, majd azokat a megfogant emberi lényeket, amelyek nemkívánatos tulajdonságokkal rendelkeznek, elpusztítják. Vagyis sokkal több emberi életet taszítanak a halálba, mint amennyit megmentenek”.

Hilliard arra biztatta a katolikusokat: ismerjék meg alaposabban, mi történik valójában a genetikai szűrés során. A bioetikai szerint azok a cégek, orvosok és más szakemberek, akik a genetikai szűréseket végzik, „az abortusz legfőbb végrehajtói”.

A legveszélyesebb elutasítás, amelyet az ember elsenvedhet, az, ha a saját szülei vetik el, mivel nem olyan tulajdonságokkal rendelkezik, amilyeneket a szülők – akik őt »letrhozták” – óhajtanak”.

(Magyar Kurír)

ÍRORSZÁGBAN A TÖBBSÉG TÁMOGATJA
A HÁZASSÁG INTÉZMÉNYÉT

Az Iona Intézet Írországban végzett felmérése szerint az írek kb. 60%-a szerint jobb a gyermek számára, ha szülei házassok.

A megkérdezettek 53%-a szerint a házasság a társadalom számára is jobb, mint az együttélés, s 92%-uk azt mondta, hogy a gyermeknek joga van mindkét szülővel együtt élni.

A keresztény konzervatív intézet vezetője szerint a közeljövőben az ír társadalomnak sok családdal kapcsolatos vitás kérdésben kell döntenie. A felmérés eredményei igazolják: annak

ellenére, hogy a társadalomban egyre erősödő nyomás tapasztalható az életvitási kapcsolat házassággal egy szintre emeléséért, a házasságnak a jövőben is kitüntetett védelmet kell élveznie, mivel a többség értéket lát benne – írja a Totalcatholic.com.

Az életvitási kapcsolatok száma ugyan a legutóbbi 2006-os népszámlálás szerint tíz év alatt négyszeresére nőtt, a házasságkötések azonban egyre gyakoribbak; 2007-ben például 34%-kal többen kötöttek házasságot, mint 1998-ban.

(Magyar Kurír)

ESTERHÁZY JÁNOSRA EMLÉKEZTEK

Budapesten, a Szép utca 3. számú ház oldalán elhelyezett emléktáblánál gyülekeztek március 8-án a felvidéki és az anyaországi magyarok, hogy a Rákóczi Szövetség szervezésében rendezett Esterházy-memorációra részt vegyenek.

Ebben a házban lakott budapesti tartózkodása idején 1940–1944 között gróf Esterházy János. A megjelenteket Martényi Árpád, az Esterházy János Emlékbizottság tagja és a Rákóczi Szövetség szervezeti titkára köszöntötte. A több mint százfős megemlékező közösség Nagy Csaba tágatóművészt és a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusát hallhatta. Ünnepi beszédet Erdélyi Géza mondott, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház nyugalmazott püspöke, aki bizakodásának adott hangot, hogy a mártír gróf rehabilitációja hamarosan megtörténik és az őt megillető helyre kerül a példás életű keresztények sorában.

Az emléktáblát több politikai, társadalmi, ifjúsági és civil szervezet képviselője megkoszorúzta.

Az ünnepség a Magyarok Házában folytatódott. Martényi Árpád bevezetőjében örömmel adott hangot, hogy a Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsora Esterházy Já-

nossal kezdte a napot, majd átadta a felvidéki gróf lányának, Esterházy Malfatti Alice-nak az üdvözlőt, és szölt a 20 éves Rákóczi Szövetségről is. Cúth Csaba, a felvidéki Via Nova ifjúsági szervezet elnöke beszédében Esterházyról, mint fiatalemberről szölt, aki fiatalon vette vállára a keresztet, rajta a felvidéki magyarsággal.

Martényi Árpád röviden szölt az Esterházy Jánoshoz kötődő események soráról, amelyek a Felvidéken és Magyarországon kerültek megrendezésre. Idén a Rákóczi Szövetség Esterházy- emléktábláit Cservenka János és a hidaskürti Középfokú Magán Szaktanintézet és Magán Kereskedelmi Akadémia, valamint a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa vehette át.

(Felvidék Ma, atos)

Az emléktáblát több politikai, társadalmi, ifjúsági és civil szervezet megkoszorúzta, köztük a cserkészek is

Floridai levél

KATOLIKUS
EGYETEM

Több mint ötven év után ismét van az USA-nak új katolikus egyeteme, Délnyugat-Florida gyermekcipőben járó intézménye, az Ave Maria University. De nemcsak az egyetem új, az a hasonló nevű település, az egyetemnek helyet adó, a már irányítószámmal rendelkező kisváros: Ave Maria is. Mindezt egyetlen ember tette lehetővé, a pizzaárist, a Domino's Pizzát alapító Tom Monaghan.

Tom 1937-ben született. Négyéves korában meghalt az apja, árvaházban, nevelőszülőknél, farmokon nőtt fel. Később, tanulmányaival egy időben 500 dollár kölcsönt vett fel és pizzaboltot nyitott. De az üzlet nehezen indult be. Csak akkor nőtt meg a forgalom, akkor viszont alaposan, amikor a megrendelt árut kezdte házhoz szállítani. A Domino's Pizzá autói ma is száguldanak jobbnál jobb friss készítményekkel, bár a tulajdonos már nem Tom Monaghan. Csillagászati összegért eladta a nemzetközi pizza óriást, a pénzt pedig, mely szerint „valóban az Isten tulajdona”, a legjobb cél érdekében hasznosítja. Nem értékpapírokba investált, hanem a katolikus hagyományokra, szellemre építve, az „emberekbe”. Támogatja a Pro Life mozgalmat, alapítványai között jótékony célú egyesületek, újságok, rádióállomások szerepelnek és katolikus iskolák az alapfoktól az egyetemig. Az Ave Maria University csak egy a sok vállalkozása közül. Mai világunkban nem leg meg senkit, és külön nem is kellene említenem, hogy a katolikus szellemben végzett, rendkívül sokoldalú, hatásos tevékenysége miatt mennyi támadás érte a „másként gondolkodó” oldaláról.

„Délnyugat-Florida laza, homokos földje úgy nyeli a gazdag ember pénzét, mint az esőt...” Nos, ezen a szomszagos területen, a Mexikói-öböl és a világhírű, védett Everglades szomszédságában született meg az új katolikus egyetem, az Ave Maria University. Tom Monaghan 250 millió dollárral járult hozzá 5000 acre megvásárlásához, az új kisváros és az egyetem megalapításához. Az egyetemnek a II. Vatikáni Zsinat szellemében kialakított tantárgyai – többek között –: ismeretek a humánúmról; a hit és az értelem dialógusa; teológia; filozófia; a népek és nemzetek közötti párbeszéd fejlesztése, és mint legfontosabb cél: a fiataiságnak a katolikus értékrenden alapuló kiművelése, az erkölcsi normák továbbadása. Az egyik diákok idézve: „itt minden sokkal strukturáltabb, mint amit megszoktam, de tudom, éppen erre van szükségem.” (Szeptemberben hat diák ismerkedett meg a „kívül tágasabb” gyakorlati élelmiszereivel. Vétettek az egyetem alkoholt-és, kábítószerrel érintő rendelkezései ellen.)

Az egyetem és a városka központja a hatalmas Ave Maria oratórium. Még nincs egy éve, hogy több ezer tömeg jelenlétében a fiatal, csak negyedszázados egyházmegye püspöke, Frank Dewane felszentelte. Az egyetemi és a városi építkezések után (a mostani gazdasági helyzetben ködfátyol takarja el az évszámot) 11 ezer lakás várja a vállalkozó szellemű „telepeseket”. Remélhetőleg a közbiztonság olyan lesz, mint ma. A ledílitott kerékpárt nem zárja le senki és nem láncolja oda a kávézóba-fajvaltozóba betérő. Lesznek egyszerű, különböző sportokra alkalmas pályák, lesz színház/hangversenyterem és megmarad az a baráti szellem, amely ma összeköti a várost és a diákokat.

Bitskey Ella, Sarasota

A HIT PAJZSA

A Parma fidei – Hit pajzsa elnevezésű kintüntetést 2000-ben alapították azon egyházi személyek életművének méltatására, akik a kommunista rendszer idején elszennvedett megtorló intézkedések ellenére is hűek maradtak hitükhöz. A kintüntetést minden évben február végén, a Kommunista Diktatúra Áldozatainak Emléknapiján adják át. Idén Kuklay Antal körömi plébános vehette át Mádl Dalma, a korábbi magyar államfő feleségének kezéből a magas elismerésről tanuszkodó okmányt. Tavaly Bálint József jezsuita atya kapta a Parma fidei kintüntetést, ismételt meghurcoltatásaiból fakadó szenvedéseinek elismeréseként. A kommunista diktatúra szinte vadászott a jezsuitákra, koholt vádak alapján kerekén ezer esztendőnyi börtönbüntetéssel szabta ki rájuk és csaknem ennyit le is töltött a 77, többször is letartóztatott jezsuita szerzetes. Nekik állított emléket 1995-ben Szabó Ferenc SJ „Üldözött jezsuiták vallomásai” címmel megjelent könyvében.

Idén egy világi pap volt a kintüntetett. Kuklay Antal 1932-ben az akkor még Csehszlovákiához tartozó – ma ukrainai – Csapon született, tanulmányait részben Sátoraljaújhelyen, részben pedig Sárospatakon végezte. A legszörnyűbb szétláni időkben került a budapesti Központi Szemináriumba, 1955-ben szentelték pappá. Az 1956-os forradalom kitörésekor a Hittudományi Akadémia hall-

gatójaként készült a teológiai doktorátusra. Amikor Mindszenty József bíboros primás résztávolságából hazatérhetett Budapestre, Kuklay Antal – több társával – tájékoztatta a főpapot az Állami Egyházügyi Hivatal tevékenységéről, dokumentumokkal bizonyítva az egyházüldözés rendszerét. A bíboros úgy rendelkezett, hogy egyelőre minden maradjon a helyén, mert úgy gondolta, hogy a felszabadult országban az irratár az Esztergomi Levéltárban kaphat majd végleges elhelyezést. 1956. november 4. után a terv semmivé lett. Kuklay Antal még részt vett egy sokszorosított broszúra elkészítésében is, amely a vidéki papságot tájékoztatta az eseményekről. 1957 májusában mint szikszói káplán vették őrizetbe és a szabadságharc vérbefojtásakor az Egyesült Államok budapesti nagykövetségére menekült bíboros primás titkára, Turchányi Egon és társai perében az államrend megdöntésére irányuló szervezkedés harmadrendű vádlottjaként tíz évi börtönbüntetésre ítélték. Ebből hat évet töltött le. A cellában fordított munkát végzett: egyebek között közreműködött a néhai brit államférfi, Churchill Londonban kiadott emlékiratainak magyarra fordításában. Ebből betekintést nyert a világpolitikai események hátterébe és világgosszá váltak számára azok az összefüggések is, amelyek a magyarországi helyzet alakulásában is fontos szerepet játszottak. Kuklay

Antal az 1963-as részleges amnesztiával szabadult, de eltöltötták papi hivatásának gyakorlásától és több éven át rendőri felügyelet alatt állt. Ebben az időben szüleinél lakott Sárospatakon és fizikai munkából tartotta el magát. A 60-as évek végén engedélyt kapott tudományos tevékenységre, így a plébánia könyvtárosa lett. Idővel bekapcsolódott a sárospataki katolikus templom történetét feltáró kutatómunkába, és elvégezte az Országos Széchényi Könyvtár hároméves könyvtárosképző tanfolyamát is. 1973-ban az Állami Egyházügyi Hivatal végül is belement abba, hogy Köröm község plébánosaként folytathassa papi hivatását. Fialtorkora óta rendszeresen foglalkozott az irodalommal is. 1987-ben a sárospataki egyházi gyűjtemény kiadásában „A Kráter peremén – Gondolatok és szemelvények Pilinszky János verseihez” címmel tanulmánykötete jelent meg. A rendszerváltás óta a könyvnek már négy kiadása fogyott el. Kuklay Antal most az átdolgozott kiadást készíti elő, amellet, hogy őt községre kiterjedő lelkipásztori feladatot is ellát és üresen álló plébániákon fogyatékos gyermekek üdültetését is szervezi. 77 éves kora ellenére komoly, hosszú távú tervet dolgozik: Sárospatak és Kassa közötti zárandókat megteremtését készíti elő, amely része lehet majd egy Európán átívelő kulturális útnak.

Makvári György

EGY RÉGI DALLAM

Botos József tanár urat, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanárát, mint a TB volt főigazgatóját, felkérték egy előadásra a Szociológiai Kutatóintézet konferenciáján. A hátrányos helyzetűek – látás-hallás-és mozgássérültek – rehabilitációjáról volt szó. A tanár úr így kezdte a mondanivalóját:

„Amikor a kedves szervezők megkerestek a konkrét témával, felcsendült egy régi dallam a fülemben. Döntöttem: elvállalom. A dallamot egykori szomszédunk, Szabó Ferike énekelte, még a '40-es évek elején. Ferikének hívták, pedig már legénysorba került. Enyhé értelmi fogyatékos volt. A népdalgyűjtők csodálattal hallgatták és vették fel három napon át az iskolában az általa előadott dalokat. Abszolút hallásával első

alkalomra mindig megjegyezt minden dallamot.

Valaha az emberek a testi hibás társukban is Isten képmását látták. Nem sajnálni, nem segélyezni, de tisztelni és alkalmas feladathoz kell juttatni ezeket a polgártársainkat. Mennyivel szegényebb is lenne a világirodalom egy vak Homérosz nélkül; mi lenne ma Európa himnusza, ha nem írja meg a süket Beethoven a IX. szimfóniát, és akkor még nem beszélünk kortársunkról, Hawkingről, a csillagászról. (...)”

Aztán folytatna a számokkal. Ha minden magyar vállalat csak egyetlen – ma segélyezett – polgártársunknak biztosítana munkát, 240 millió Ft-nyi terhet levonnánk az óriási gondokkal küzdő államháztartás terheiből. Ehhez a szociális szem-

lélet változására, esetleg némi anyagi ösztönzésre is szükség lenne...

A napokban bejött hozzá a Heller Farkas Intézetbe egy levelezős jogászhallgatóm. Elmondta: a szállodaiparban dolgozik, vállalkozó. Olyan négycsillagos szállodát üzemeltet, amelyben csupa sérült embert foglalkoztatnak. A szálloda telt házzal üzemel, a vállalkozás jövedelmet termel. Vannak szép számmal vállalati rendezvényeik, szeretik a cégek az egyébként szép helyen, a Pasáretn lévő intézményt. A közelmúltban együtt volt a három magyar köztársasági elnök felesége vendöknként egy jótékonsági esten. Egyszóval, a tanár úr elgondolása nem kivihetetlen. Hát, így is lehet keresztény módra élni.

Botos Katalin

ÓVAKODJUNK...

(Folytatás az 1. oldalról)

Am ahol Istent megtagadják, ahol az ember materialistává válik, ott szinte törvénytörő következmény, hogy elem-bertelenedik, ellátatlanodik. Ennek nagyon sokan lettek mártírjai.

Mi keresztények nem gyűlölködéssel akarunk válaszolni. Prohászka Ottokár, akít oly sokan támadnak mostanában, – amikor leverték a komitünt – kiadott egy körlevelet: Mi nem lehetünk olyanok, mint a kommunisták. Mi nem válaszolhatunk vissza terrorral – mondta a nagy püspök –, mert ez nem megoldás. Az ellenségeskedésnek van egy ördögi köre, ha abból valaki nem szabadul ki békességes lelki-lletel, az önmagát generálja. Ezért is, de a mi Urunk fölszólítása szerint is, óvakod-munk kell a gyűlölködéstől. Bár világosan és tisztán kell látni, hogy a kommunizmus által üttöt sebek nem gyógyultak még be. Még olyanok is, akik nem szenvedtek kifejezetten börtönt, vagy más erőszakos cselekedetet is viselik magukon.

Rendszeresen tartok Kalocsán bibliá-órát. Többen mondták: Azért nem jönnek el, mert nem szeretnék, ha valaki látná őket ilyen vallásos továbbképzésen. Ez annak a következménye, hogy az emberek féltek. Nem mertek mutatkozni olyan társaságban, ahol a hitüket meg kellett volna vallani, hiszen üldöztek érte korábban őket, vagy szüleiket. Ez még mindig benne van az emberek génjeiben, ezt visszaköv-tovább: a kommunizmus sok-sok sebet, nemcsak a félelmet, hanem a ki nem beszélt fájdalmakat is. Odahaza azt mondták a gyermeknek: Tudod, az iskolában is mondanak valamit, de az az igaz, amit mi monduk. De amit mi monduk, arról ne beszélj senkinek. Ne beszélj, mert annak súlyos következményei lehetnek. Így nőtt föl nem is egy generáció, hogy nem merete kimondani a hitét, az igazat.

Azután jött a kedvezményezett világ, amikor már teljesen átmosták az emberek lelkeit, agyát, egy kis juttatásért, odaadták egy tál lencsért az örökséget. Ennek a következményét tapasztaljuk, amikor már nem érdekli az embereket semmi, apatikusává váltak. A pillanat szám-mit csak, a fogható, amit meg lehet enni vagy birtokolni.

Akik hitükért haltak meg, azokban Krisztus szenvedett. Ne felejtsük el, hogy hatmillió olyan áldozata van az elmúlt idöszaknak, akik kifejezetten a hitükért haltak meg. Nem azért, mert túl gazdagok voltak, a kulákításra, vagy valami hasonlóra kerültek, hanem kimondottan a hitükért ölték meg őket. Nem mint hogy-ha a többi embernek a halála nem lenne ugyanolyan fájdalmas. Ahogy Szent Pál apostol elmondhatta azt, hogy „kiegészítem testemben mindazt, ami hiányzik Krisztus szenvedéséből”, mert Krisztus azonosítja magát az érte szenvedő emberekkel, akkor itt is folytatódott Krisztus kálváriája, keresztútja.

Ezért illik a bűnbánati időhöz, Krisztus szenvedésének idejéhez a kommunizmus áldozataira való emlékezés, az értük való imádság. De az ellenségeinkért is imádkozunk, mert nem tudták mit cselekszenek.

Mindszenty bíboros egy olyan képet tudott becsenni börtönébe, amely a töviskoronás Krisztust ábrázolta ezzel a felirattal: Devictus vincit, a legyőzött győz. Akkor senki sem gondolta, hogy győzni fog a töviskoronás Krisztus, hogy véget ér a pusztító ideológia.

Megvannak a mai idők problémái is, de talán jobban elmondhatjuk gondolatainkat, és megvallhatjuk hitünket. Bár vannak, akik ma sem nézik jó szemmel, de nem szabad félni, mert a Legyőzött győzni fog. Véglegesen is győzni fog minden istentelen hatalom fölött. Még ha meg is engedte Isten próbátételkét a szenvedést. □

BEFEJEZŐDÖTT A MAGYAR KARITÁSZ ÚJJÁÉPÍTÉSI PROGRAMJA SRÍ LANKÁN

Az évszázad eddigi egyik legnagyobb katasztrófája volt 2004 karácsonyán: az Indiai-óceán mélyén keletkezett földrengés hatalmas szökőárat váltott ki, amely egészen Afrika partjáig eljutva számos országban végigpusztította a partvidéket több mint kétszázezer ember halálát okozva. A Magyar Katolikus Karitászt,

nemzetközi Karitászt-hálózat tagjaként azonnal bekapcsolódott a segélyakcióba, a magyar katolikusok háromszázkilencvenmillió forintot adakoztak a károsultak megsegítésére. A katasztrófát követő napokban önkéntes segítők utaztak Srí Lankára, akik a helyi Karitászszervezetekkel együttműködve lelki és orvosi segítséget nyújtottak a hatalmas traumát átélt lakosságnak, valamint élelmiszert és főzőfelszerelést osztottak szét a károsultak között. Az azonnali humanitárius segítséget a több mint négy éven keresztül tartó újjáépítés követte, a programok február végén fejeződtek be.

Három helyszínen épültek Karitászházak, összesen 71 család lakik a magyar adományból készült épületekben.

Srí Lankán a Gallei Egyházmegyében, Godigamuwa településen épültek fel az utolsó „magyar házak”. Harold Perera gallei megyéspüspök köszöntőjében kiemelte: a magyar önkéntesek közvetlenül a katasztrófa után érkeztek az egyházmegyébe, a kezdeti humanitárius segélyezési időszak lezárultával olyan programokat támogattak, amelyek hosszú távon segítenek a családoknak és a közösségeknek. A püspök aya ezt követően körbejárt és minden épületet egyenként meglátogatta.

HÚSVÉT...

(Folytatás az 1. oldalról)

Isten irgalma leginkább a bűnök megbocsátásában nyilvánul meg. Istenképnél szerves része a megváltásról és az üdvösségről szóló tanítás. Mi is bűnösök vagyunk, de Isten bennünk sem semmisített meg, mert akkor már régen nem léteznénk. Sokkal inkább érvényes, hogy szeretetében magához emel bennünket. Sokszor föl szokták tenni a kérdést, hogyan lehet, hogy Isten nem bünteti meg a gonosz embereket? A kérdezők nem gondolnak rá, hogy ha ezt megtenné Isten, már egyetlen ember sem létezne a földön.

Talán a bűn nem érinti az Isten és ember kapcsolatát? De igen, sőt nagyon erőteljesen beleszól a kapcsolatrendszerbe. Éppen olyan jelentősen, ahogy a harag és a gyűlölet is befolyásolja az emberek egymás közötti érintkezését. Mi, keresztények mégis azt valljuk, hogy egymás gyűlöletét nem táplálhatjuk, és végképp nem érthetünk egyet embertársaink megsemmisítésének gondolatával.

Mit is tett Isten? Helyreállította a megsértett erkölcsi rendet. Hogyan? Úgy, hogy Ő maga lett értünk emberré. A bűnért büntetés jár. Ez a büntetés Isten magára vállalta Jézus által. „Ő azt, aki bűnt nem ismert, »bűnné« tette értünk, hogy benne »Isten igazságossága« legyünk.” (2 Kor 5,21) Ez a helyettesítő elégtétel. Íme, egy erre vonatkozó jel-

A Magyar Karitászt két telket is vásárolt, ahol egy másik ország Karitászt-szervezete építette a házakat. Moratuvában 100 főgyermek számára már két éve felépült a Szent Imre Kollégium, Kalganában pedig 40 leány számára a Szent Erzsébet Kollégium. Ez utóbbit a Srí Lanka-i alapítást Szent Angyalok Nővérek szerzetesrend működteti. Az újjáépítési program sorozat lezáró ünnepségén a nővérek Szent Erzsébet-szobrot kaptak ajándékba a magyar karitászt-munkatársaktól.

Raja Perera atya, aki a gallei püspökségben a Katolikus Karitászt programjával foglalkozott, így foglalta össze gondolatait a záró ünnepségen: Külön öröm számomra, hogy a magyarok kollégiumot is építettek és azt Szent Erzsébetről nevezték el. Itt olyan lányok élnek, akiknek a családját érintett volt a tsunamiban. Most nagyon boldogok, hogy rendezett körülmények között laknak, jó iskolába járnak, kiváló nevelésben részesülnek.

Átadtuk a magyar katolikusok házépítési projektjeit is. A házakba beköltöző emberek, és az összes többi megsegített rászoruló nevében szeretném hálás köszönetemet kifejezni a Magyar Karitásznak és mindenkinak, aki segített. A magyarokról mindennap megemlékezünk, és mindennap imádkozunk értük. Azt szeretnénk, ha ez a kapcsolat megmaradna. Tudom, hogy a tsunamival kapcsolatos projektek lezárultak, de örülnék neki, ha visszalátogatnának hozzánk, még akkor is, ha nem lesznek további közös projektjeink. □

képes történet: Egy fejedelem törvényt hozott, és a törvény megsértőinek 100 botütés büntetést helyezett kitalálásba. Akadt, aki megsértette a törvényt. Először vezették. Ki volt az? Csodák csodája, a törvényhozó édesanyja. A tömeg találgatta, mi lesz most. Ha elbocsátja édesanyját, elvesz a törvény szigora, ha megbottoztatja, akkor pedig kegyetlen ember. És mi történt? Az első botütés előtt a fejedelem az édesanyja mögé állt, hogy az ütések az ő hátára mérjék. Így megmaradt a törvény szigora, és az irgalmasság is érvényesült.

Mi, keresztények azt valljuk, hogy Isten Jézus keresztjén által helyreállította az erkölcsi rendet, mert Jézus helyettesítő elégtételt nyújtott a mi bűneinkért. Azt is hittük, hogy Isten igazságos. Ő a legfőbb bíró Jézussal együtt, aki eljő, hogy az élőket és holtakat megítélje. Az igazságos Isten tehát maga állította helyre a megsértett tündreket, amikor Fiát, Jézust feltámasztotta a halálból. Isten számunkra sem a megsemmisítést készíti elő, hanem Fia által a megbocsátást és az életet. Jézus a mi emberségünkkel öltötte magára. Istenesége és embersége a halál után sem vált el egymástól. Ezért az ő emberségében a mi emberi természetünk is megdicőült. A hitvallásban azt imádkozzuk, hogy Jézus ott ül az Atya jobbján. Adja Isten, hogy egykor mi is az ő jobbán állhassunk áldottainak sorában, megdicőült emberi természetünket magunkra öltve. Amen. □

EZERÉVES AZ ERDÉLYI EGYHÁZMEGYE (3.)

Medgyesi Székely Ferenc igen művelt, keménykezü nagyprépost, vikárius, 1544-től az erdélyi Katolikus Egyház tényleges vezetője, minden eszközt megragadott, hogy megfékezze a nagy kizsákmányolást és a reformáció terjedését. Ügyködésért életvétezt, 1554-ben Ko-lozsmonostoron a reformáció követői agyonverték.

Nem feledkezhetünk meg a nagy átalakulások korának legnagyobb diplomata főpapjáról, Fráter (Martinuzzi, Uti-ésenovic) Györgyről (1482/84–1551) sem. Még szerencsésnek mondható, hogy az állami kormányzatot a pálos szerzetesből lett nagyváradi püspök, erdélyi helytartó tartotta a kezében. Amíg Fráter György élt és tevékenykedett, az erdélyi katolikusok helyzete nem volt annyira kiszolgáltatott.

Martinuzzi György megpróbált összekötni a Katolikus Egyház felett Erdély politikai-társadalmi metamorfózisában. Ha a hitújítási folyamatot nem tudta feltartóztatni, legalább fékezte, életében a reformátorok és a reformációhoz húzó főurak nem mertek erőszakosan fellépni. Kormányát tiltotta az újítást, ahogyan az kitűnik az általa összehívott 1544-es és 1548-as tordai gyűlések határozataiból.

Fráter György életében került (1551. december 17-én Alvincen gyilkolták meg) diplomáciai sikerei nem hozták meg a várt eredményt. A Ferdinánd politikájával elégedetlen erdélyi rendek 1556-ban úgy döntöttek, hogy Lengyelországból visszahívják Izabellát és fiát, János Zsigmondot. Az ország helytartójává a reformációért lelkesedő Petróvics Pétert, a gyermek-fejedelem „új” gyámságát tették meg. Petróvicsban az újhitűek nagy pártfogót és szabad kezűt kaptak a térítésekre. Ekkor következett be az erdélyi magyar főurak és nemesek nagyszámú elpártolása. A Katolikus Egyházból való kilépésükkel társadalmilag váltak szabadabbá és gazdaságilag érdekelttebbé. A vallást változtató főurak – a cuius regio eius religio elv érvényesítésével – megnyerték a reformációnak Partium, Mezőség és Székelyföld gazdagabb területeinek népeit (kivéve a szegényebb Csík, Felső-Háromszék, Udvarhely keleti részét és Felső-Nyárád mentét).

1556-ban az erdélyi rendek meghozták a katolikus püspökséget szétzúzó intézkedéseket, felszámolták a központi intézményrendszerét. Az 1556-os szászsebesi országgyűlésen kitiltották Erdélyből a katolikus püspököt (Bornemissza Pált) és a szerzeteseket. Ugyanezen év kolozsvári országgyűlésén államosították a püspökségi tulajdonát, a székeskáptalanokat (Gyulafehérvár, Nagyvárad), a kolozsmonostori konventet, a szerzetesi kolostorokat, és egyéb egyházi javakat. Az ellenállók hatalmi vagy más eszközökkel félreállították. Ezzel utat nyitottak Erdélyben a reformáció kibontakozásának. Tíz évre rá, az 1566. március 10-én megnyitott tordai országgyűlésen a túlsúlyba került protestáns rendek kitiltották az országból a katolikus papokat: egyenlő akaratú végeztették, hogy afféle egyházi rendben való személyek, kik a pápai tudományhoz és emberi szerzéshez ragaszkodtanak, és abból meg térni nem akarnak, az ő felsége birodalmából mindenönnön kiigazítsanak. Így már valóra válhatott az

Fráter György portréja (18. századi ismeretlen festő alkotása)

Úr Jézus mondása: megverem a pástort, szétszédednek a nyáj juhái (Mt 26, 31). Ez a tendenciós törvény csak tovább növelte a katolikusok felmorzsolódását, helyesebben lehetőséget biztosított az „egyeségesnek” induló reformációs hullám feldarabolódásához.

Az 1568 és 1571 között a vallásra vonatkozóan megfogalmazott törvényeket szokták az erdélyi vallás szabadság alapdokumentumainak tekinteni. Igaz, bizonyos türelmet és vallási szabadságot biztosított az etnikailag és politikailag heterogén fejedelemségben, de ezek a törvények is valójában a reformáció megszállásának eredményezték.

Az erdélyi vallásszabadság a katolikusokra volt a legkevésbé érvényes.

Sokat emlegették 160 évi (16. század második fele és a 17. század) püspöknélküliség, szentirási reminiscenciával fogalmazva: „hét inséges esztendőként” (vö. Ter 41, 31) vonul be az egyházmegye történelmébe. Közben jött népet az „ehhaláltól” megmentő „József”: Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király, akinek régi vágya akkor teljesült, amikor Erdélybe beköltözött a jezsuiták. A protestáns rendek azért is kénytelenek voltak elfogadni a jezsuiták tanítói szolgálatát, mert ebben az időben Erdély képzett tanítók hiányában szenvedett.

A 16. század második felére nagy többségében protestánsra vált Erdélybe a jezsuiták (12 atya) Leleszi János vezetésével 1579 őszén érkeztek meg, fél évre rá (hatodmagával) bejött Sántó István atya is. Első állomáshelyük a kolozsmonostori apátság és a gyulafehérvári fejedelmi udvar volt. Sonlyói Báthory István először szűkebb hazájának központjában, Nagyváradra akarta letelepíteni őket, de elállt szándékától, mivel nagyobb szükség volt rájuk Kolozsváron, az erdélyi reformáció gócpontjában. Kolozsmonostoron 1580. január 11-én ünnepélyes érvnyítással kezdték a tanítást, és menet közben a lelkeket „kiezhették” katolikus hűség igényét is igyekeztek kielégíteni. A nép özönével ment a templomba s könnyezve adott hálát Istennek, hogy ismét láthat és hallhat katolikus papot – olvasható Sántó István jelentésében. Látnyváros és tartalmas szertartásaikon szívesen vettek részt a más felekezetű hívek is. Buzgó munkájuk révén a katolikusok lelkiileg és számbeliileg is növekedtek.

1581-ben a jezsuiták Kolozsváron is megalapozhattak. Akadémiájuk alapítólevelét Báthory István király 1581. május 12-én írta alá, melyet a következő évben XIII. Gergely pápa is megerősített. Iskólájukban nemes és szegény ifjak, papságra készülő és világi tanulók, katolikus és nem katolikus vallásúak részére tanulási lehetőséget biztosítottak. 1585-ben a hallgatók száma elérte a 450-et, melynek egy-egyede protestáns volt. A diákok között jeleskedett Pázmány Péter, aki 13 éves korában katolizált. A fejedelmi székhelyen, Gyulafehérváron a jezsuita atyák 1579-ben kapták meg a domonkosok templomát és zárdáját. Itt az udvari misszió vezetője, Leleszi János az árván maradt Báthory Zsigmondot nevelte, szerzetes társai pedig 1583-ban iskolát nyitottak a fejedelmi udvar és a város fiataljai számára.

(Folytatjuk)
Marton József

HÍREK – ESEMÉNYEK

Leonardo önarcképe

Közel fél évszázadon át kézírás homályosított el egy rajzvázlatot Leonardó da Vinci egyik jegyzetkönyvében. A szakértők csaknem biztosak abban, hogy ez lehet a mester ifjúkori önarcképe. A rajzot a mestermunka a madarak repüléséről készített feljegyzéseit tartalmazó kódexben találták meg.

Gótikus freskók

A szlovákiai Nyitrahoz tartozó Felső-köröskényi templomának falán a penészreteg alatt gótikus freskóra bukkantak. A festmények az utolsó vacsorát, valamint a közeli nyitra-zombori kolostort ábrázolják. A helyi plébános a templom történetének tanulmányozása közben olvasott az egykori freskóról, ezért restaurátort hívott, aki jó állapotban találta a festményeket, de a penészreteg eltávolítása közben komoly fertőzést kapott és hetekig antibiotikummal kezelésre szorult. A tervek szerint még az év végéig teljesen rendbe hozzák a középkori fal-festményeket.

Márton Áron szoboravatás

A kolozsvári Szent Mihály-templom kertjében február 28-án felavatták Márton Áron erdélyi püspök szobrát. A közel 3 méter magas szobor Bocskay Vince szobrászművész alkotása. A mű leleplezését megelőzően Jakubinyi György gyulafehérvári érsek szentmisét mutatott be a Szent Mihály-templomban. A szoborszentelésre három évforduló is alkalmat ad. Egyrészt most van a gyulafehérvári püspökség megalapításának ezredik évfordulója, másrészt az idén ünneplik a Szent Mihály-templom fennállásának 670. évfordulóját, illetve 70 évvel ezelőtt ebben a templomban szentelték püspökké Márton Áront.

Skultéty Csaba írása

Lapunk egykori munkatársa, Skultéty Csaba hazaköltözése után is folytatta közírói munkásságát. Miután emlékeit, hosszú életének tapasztalatait könyv formájában is közreadta, jelenleg a Magyar Nemzet hasábjain idézi fel a két világháború közti kort, amelyben a Trianonban megcsontított ország lakossága erkölcsi tartással próbált felkészülni a jövőre, és ezt igyekezett a felnővekvő

nemzedékre is hagyományozni. Az író Késmárkon járt gimnáziumba, és erre az időszakra emlékezett vissza a „Cipszer himnusz” című írásában. Vajon a napilap hány olvasója tudná felidézni a cikkben említett „Cipszer himnusz”? Az internet azonban erre is lehetőséget ad: meg lehet tudni, kik voltak a cipszerek (vagy a Sopron környéki ponchterek...), sőt el lehet olvasni a cipszer himnusz szövegét is.

Irgalmasság-konferencia

Mint ismeretes, a világ valamennyi földrészen és az egyes országokban megkezdődtek az Isteni Irgalmasság találkozói, konferenciái. Hazánkban április 18-án, az Irgalmasság Vasárnapja előtti szombatban tartanak első ízben országos konferenciát a budai Ciszterci Szent Imre-templomban (Budapest, XI. ker., Villányi út 27.). A konferencia címe: Bízalom az Irgalmas Istenben, mottója a 62. zsoltár: „Irgalmad többet ér, mint az élet”.

A szervezőbizottság vezetője és irányítója Katona István egri segédpüspök, az Isteni Irgalmasság Alapítvány elnöke. A nap házigazdája Brückner Ákos Előd ciszterci plébános. Az előadók között találjuk Patrice Chocholski atyát, a világgongresszus főtitkárát, Székely János és Beer Miklós püspök atyákat. Az este 6 órai szentmisét Juliusz Janusz pápai nuncius tartja.

40 nap az élet védelmében

A február 13. és március 24. között zajló imafelhívásba Spanyolország és számos latin-amerikai ország katolikusai is bekapcsolódtak. A kezdeményezés öt évvel ezelőtt született az Egyesült Államokban, Texas államban egy helyi életvédő csoport gondolataként. Céljuk az abortuszok számának csökkentése volt. Az imalánc lassan kiterjedt más kontinensekre is. A 40 napos imádságra a magzatgyermekek napját, március 25-ét megelőzően kerül sor: a résztvevők nap mint nap elmondják a rózsafüzért és a II. János Pál által megfogalmazott imát az életért; emellett egyszer egy héten, lehetőleg pénteken, böjtöt tartanak az emberi élet tiszteletben tartásáért. Idén először perui életvédő szervezetek is bekapcsolódtak az imakezdeményezésbe.

JÁSZOK A NAGYVILÁGBAN

Szétosztán, tőlünk is sokan elsdórták. De összetartja őket egy ma már homályos közös származás, vagy még inkább hagyományi tudata. Lehel kürtje, ősi monadok egy alföldi tájon, ahol gyökereket éreztek. Jászok és kunok, mindenkor magyarabb magyarok a népvándorlás korába nyúló emlékekkel, ma is azon a helyen, ahová IV. Béla telepítette le őket. Férjiai katonák, tatár, török és más betolakodó ellen. Évszázadokig „szabadok”, szabad emberek, míg I. Lipót el nem adta őket a német lovagrendnek. Négy évtizeddel később Mária Terézia újra okiratra foglalja azokat a jáskun szabadságjogokat, amelyekre mindmáig büszkék.

Legújabb kori civil szervezetüket csak a kommunista világ megszűntével alapíthatták. Az 1991 óta budapesti központtal működő Jászok Egyesülete nagy buzgalommal ápolja ezt az összetartozást. Rendszeres találkozók, konferenciák, honismereti körben előadások,

irodalmi munkásság, alkotó művészek kiállításai. Harminchárom tagszervezetük a Jászokban, a fővárosban és a széles szóróanyagban mintegy hatszáz tagot számlál. De mint agilis elnököktől, Dobos Lászlótól megtudhatjuk, szerte a nagyvilágban szétosztán, a jászokhoz ragaszkodó tagtársak is tartják velük a kapcsolatot.

Szakirodalmi munkásságuk legújabb terméke „A Jászok könyvészete” címmel került ki a nyomdából. A vastok, 600 oldalas megaladó munka a témakörrel megjelent írók, kiadványok enciklopédiája. A 2768 címtelű szakszerű név- és tárgymutató követi. Így foglalhatnánk össze: a jász világ átfogó bibliográfiája, a magyarság kutatójának alig nélkülözhető forrásgyűjteménye.

(A Jászok könyvészete, a Jászok Egyesülete, valamint a jászberényi Városi Könyvtár és Információs Központ kiadásában, 2008) Skultéty Csaba

ALEXANDRA HAAS: UNGARN IN TIROL

Szeretném előrebecsátani, hogy a fenti címen mintegy fél éve megjelent kötet nem sorolható be minden további nélkül az 1956-tól kezdve megjelent számos rokon témájú tanulmány közé (L. Bibliográfia 2005–2009). Nemcsak azért, mert nem íródott, hanem egyfajta „történeti tavlatból” is; amennyiben a kötet hátterét képező 56-os események fél évszázaddal korábban zajlottak le.

A tanulmány nem elsősorban magyar olvasók számára íródott. Ezt tanúsítja a kiadó, az innsbrucki „Studienverlag”, amely, mint neve is elárulja, tudományos igényű iratok kiadására szorítkozik. Ennek keretében indított egy a kortörténeti kutatással foglalkozó sorozatot (Innsbrucker Forschungen zur Zeitgeschichte). Alexandra Haas írása ebben a 25. helyet foglalja el.

A cím „Ungarn in Tirol” félreértésekre adhat okot, ezért a szerző egy alcímmel körülhatárolja mondanivalóját: „Flüchtlingschicksale 1945–1956”, tehát menekültsorsokat akar bemutatni a II. világháború vége és az 56-os események közti évtizedben.

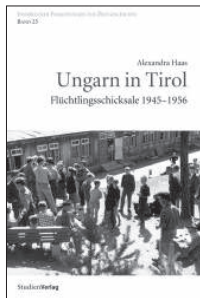
Ahhoz, hogy az olvasó megértse a szerző intenzív érdeklődését és hozzáértését könyve témájához, néhány személyi adat. Származását tekintve mindkét részről magyar, szülei, házasságuk előtt hosszabb időt töltöttek Innsbruckban és alkalmuk nyílt benne élni a tirolai magyar menekültek világában és megismerni azokat a személyeket és intézményeket, akik, illetve amelyek a magyar menekültek problémá-

inak megoldásában, az integráció elősegítésében lényeges szerepet játszottak. Ez Alexandra érdeklődései köré közelebbről meghatározta, úgyhogy amikor a 90-es években az innsbrucki egyetemen „Történeti és Politikai Tudományok”-ra iratkozott be, már sejteni lehetett, milyen irányt vesznek további tanulmányai. Ezek közt a legfontosabb a filozófiai diploma-munkaként beadott „Oral-History-Project”: egy az élet minden területét felölelő interjú az innsbrucki magyarok egyik vezető személyiségével, dr. Szentkereszty Györggyel; ezen keresztül nyilvánvalóvá válnak az integráció pozitív és negatív oldalai és végeredményben azok a faktorok, amelyek egy kifejezetten sikeres beilleszkedéshez vezettek a tirolai társadalomban.

Ez a jelen kötetben is központi szerepet játszik. De a szerző a teljesség kedvéért kitér korábbi magyar emigráns csoportok érkezésére, az 56-os fiatalok elhelyezésének körülményeire, a tirolai magyar gimnáziumok létesítésére és a csodálatos szolidaritás-hullámra, amelyet nagy áldozatkészséggel a tirolai családok szerveztek, hogy a magyar diákok otthon érezhessék magukat.

Haas Alexandra mindezekről beszámol, alapos, pontos adatokra támaszkodva. Különösen színessé teszik a művet a fel-felvillanó jelenetek, amelyek révén az olvasó érezheti a tanulmány életszerűségét és eredetiségét. Ez valóban így folyt le. Magyarok és tirolaik jól vizsgáztak a történelem ítélszéke előtt.

F. M.

SZÁJRÓL SZÁJRA

Csupán kötőjel két generáció között

Idén, ünnepelve a kétszáz éve született német zeneszerzőt és korának jeles karmesterét, a romantikus zene egyik legkiválóbb tehetségét: Felix Mendelssohn-Bartholdyt, jellemzőként a nála elsőként jelentkező és mindaddig szinte ismeretlen elegancia a zenei nyelvben az, amit feltétlenül ki kell emelnünk. A tökéletes forma, a hangzás szépsége, műveinek kellemes harmóniája öntudatos mérlegelés eredménye. Már 11 éves korában komponált és 17 évesen olyan remekműveket, mint a Szentivánéji álom nyitány és az oktet. Főbb művei: 2 nagy oratórium, 5 szimfónia – köztük a „skót” és az „olasz” –, továbbá kísérőzene drámákhoz, verseny-művek – így a halhatatlan e-moll hegedűverseny – dalok és kamarazene, aztán a Dalok szöveg nélkül című jellemdarabok zongorára és még sok más. Feljuttatta 1829-ben Bach Máté-Passióját Berlinben és 1833–34-ben Düsseldorfban, 1835-től Lipcsében volt zeneigazgató.

Felix Mendelssohn-Bartholdy édesapja a filozófus Moses Mendelssohn fia volt. Foglalkozására nézve bankár, és távolról sem olyan híres, mint édesapja, aki korá-

nak nagyjaival barátságban azok megbecsülését élvezte. Így Goethold Ephraim Lessingét (1729–1781) a Hamburgische Dramaturgie íróját, az önálló kritika, tehát „alkotó” kritika, első képviselőjének barátságát. Lessing Bölcs Náthánájában neki állított emléket. Moses Mendelssohn főitörékvése a zsidóság bekapcsolása az európai műveltségbe volt és ezzel a modern fejlődés irányát adta meg. Nem csoda, ha fia, a bankár, a zeneszerző Mendelssohn apja, idős korában kis keserűséggel így beszélt önmagáról:

– Ki is vagyok én tulajdonképpen? Fiatalkoromban, ha valahol bemutatnak, nevemhez mindig hozzáfűzték: a híres Mendelssohn fia. Most, hogy megöregedtem, mindenki azt mondja rólam: a híres Felix Mendelssohn apja. Mi vagyok én? Csupán kötőjel két generáció között...

Magyarázatot adtam a Szájról szájra mai folytatásának címére. Szeretném azonban hozzátenni, hogy a magát csak kötőjelnek nevező apa gondoskodó nevelése nélkül, fia soha nem fejleszthette volna ki tehetségét.

Közreadta: Ramsay Győző

ÉRMET KÉSZÍTETT A PÁPÁNAK

Oláh Éva Milánóban élő szobrász nő kapta a megbízatást a Vatikántól XVI. Benedek pápa hivatalos portréérmének elkészítésére. Az ötezer példányban készített aranyozott bronz- és ezüstérméket ajándékozta a Szentatya március 17. és 23. közötti kameruni és angolai útján.

A magyar szobrásznő, aki 1969 óta él Milánóban, az olasz köztársasági elnök „commendatore” érdemrendjének kitüntetését, azaz az olasz koronarend

tiszti keresztjének birtokosa; a milánói Brera Képzőművészeti Akadémia tanára, az első magyar, aki az 1780-as években alapított intézményben oktat. Számos kiállítása volt New York-ban és a strassbourgi Európa Parlamentben. 1998 óta a milánói dómban áll Boldog Alfred Schuster milánói bíborosról alkotott szobra. A szobrásznő által készített Véralód emlékműve is Milánóban tekinthető meg 1994 óta.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefon-számait és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálhat még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu>.

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brighton-Hove; www.magyarokatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschendenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at; <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztásvai Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztasfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-10.45-ig, Felsőőr, vasárnaponként 10.45-11.00-ig.

Graz: Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise a hónap első vasárnapján 10.00 órakor, a többi vasárnaponként 17.00 órakor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30, sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Norbert Jakab, Tel.: 0043-4733/232; 0043-6768/727444. E-Mail: mailjanor@freemail.hu; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 13.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waagasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombat 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Bohumy István, Tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue de l'Abbe Bénil 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33, B-4000 Liege, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivételével. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033-1/42 086170, Fax: 0033-1/42 067155, <http://magyarmission.free.fr>.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0049-911/507 5796.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. P. Szomszéd Tamás József SJ, Ungarische Kath. Mission, Zirkelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-9081/7890075, vagy mobil: 0049/151 142 32806.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: 0049-911/507 5796.

Esseni Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegye Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Baden Baden. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel.: 0049-721/ 687215.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen: Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Theiboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungarnzentrum@netcologne.de; Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-

60 éves magyar asszony – aki 20 éve Németországban él és dolgozik – eltartási szerződés formájában keres munkahelyet háztartásnőként, ápolói és napi teendők levezetésére. Szívesen vállalkozik saját házzal, kerttel és háziállattal rendelkező egyedül élő IDŐS személyre. Testi fogyatékos személy is jelentkezhet. T.: 0049-(0)6157/801 8002 (este 20 órától).

Bécsben, a tanítási időszakban, minden hónap első és harmadik szerdáján 19 órakor bibliaórát tartunk egyetemistáknak a Pazmaneumban (1090 Wien, Boltzmanngasse 14., II. emelet). A részvételre előzetes bejelentkezés nélkül lehetőség van.

45 éves magyar nő idős ember ápolását, gondozását vállalná bentlakással. T.: 0036-20/381 96 88.

Magyar tanárnő, 55 éves, gyógypedagógus végzettséggel, gyermekek felügyeletét, korrepetálását 3 éves kortól, vagy idősebb ember gondozását vállalja. Ajánlólevéllel rendelkezem, Dél-Németország előnyben. T.: 0036-1/303 1908, v. 0036-20/55 06 12.

Nürnberg környékén élő (57), kettős állampolgár, házasság céljából társát keresi, kb. 45 éves, alacsony, karcsú hölgy személyében. T.: 0049-(0)162/360 42 62.

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022. Fax: 0049-69/97 78 26 84. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638. Fax: 0049-89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel./Fax: 0049-251/32 65 01. E-Mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye: Misézóhely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190, Fax: 0049-711/2367393. E-Mail: missio@ukgm-stgt.de v. tempfliimre@yahoo.de

Würzburgi Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43, Fax: 386-405.

NORVÉGIÁ

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620, pminemeth@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-12-ig, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivétel júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyszonyja kápolnájában minden kedden 8.00-10.00-ig. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-18.00-ig, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivétel jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039/347.344.5538, E-Mail: ruppert.jozsef@piarista.hu

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-44/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Ft. Popa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-12.00-ig, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Misézó helyek: Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22/7910458; Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch; <http://www.katolikus.ch>

Basel: Pál István, Tel.: 0041/765185441. Szentmise: minden vasárnap 8.50-10.00-ig.

HIRDETÉSEK

60 éves budapesti asszony munkát keres, vendéglátóipar, takarítás, stb. T.: 0036-1/3600 664.

Idős ember gondozását, gyerekfelügyeletet, takarítást, háztartásvezetést vállal bentlakással, 60-as magyar hölgy. T.: 0036-74/455 159.

† P. Jaschko István SJ (1911–2009)

Jaschko István Kassán született 1911. augusztus 18-án negyediknek egy 9 gyermekes családban (6 fiú és 3 leány). A 6 fiú közül 3 jezsuita pap lett. Édesanyja, Haltenberger Irma az Orsolya nővéreként tanult, édesapja pedig Géza nagybácsijának, Maurer Adolf kassai könyvkereskedésében dolgozott. Ott-honukban magyarul beszéltek, még Kassa Csehszlovákiához való csatlóása után is. A gyerekek magyar iskolába jártak. István mégse érettségizhetett a kassai premontrieknél, hanem a gödöllőieknél, mert még cserkész korában magyar nótákat énekelték a kassai Fő utcán menetelő csapatukban, ezt pedig az új köztársaságban „államellenes tevékenységnek” minősítették. Mivel ő vállalt felelősséget a magyar énekért, büntetésül kizárták az ország összes középiskolájából. Így került a premontriekhez Gödöllőre, ahol 1932-ben érettségizett. Közben 1929. szeptember 6-án belépett Budapesten a jezsuita rend magyar tartományába, a Manrézába, jóllehet édesapja, aki lutheránus volt, ebbe nem egyezett bele. A noviciátus után három év filozófiát Németországban, a pullachi Berchmans-Kolleg-ban végzett (1933–35), majd egy évig magisteriumban volt a pécsi jezsuita konviktusban. Ebben az időben történt, hogy édesapja egy lelkipályakorlat után katolizált.

István engedélyt kapott, hogy Kinába menjen misszióba 1936-ban. A kínai nyelvtanfolyam után Ankingben (1937–38), a filozófiát és teológiát Shanghai-ban, a Zi-Ka-Wei Főiskolán végezte, ahol licenciatust szerzett belőle (1939–42). Shanghai-ban szentelte pappá 1941. május 31-én Msgr. Cassidi, Pengpu püspöke. A Tamingi Egyházmegyébe lett inkardinálva. 1943–44-ben Tamingban a küsszemini prefektusa volt. 1946–48 között Tamingban és környékén végzett missziós munkát, majd 1949–51 között Changyuanban. 1950–51-ben kórházi igazgató lett a kommunista elnyomás alatt. 1952–54-ben ismét missziós, majd szobafestőként lett itélve. 1954. november 25-én kitoloncolták Kinából, 1955-ben Macaóban élt „számkivetésben”. 1956–57-ben Putzóban a tajvani nyelvet tanulja és közben missziós munkát végez. 1958-ban Chiayiben segédplébános és ekkor az újonnan alakult Távol-keleti Provincia tagja lett. 1960–69-ben Lutsaóban kórházat épít a szegények számára, és azt igazgatja.

1970-ben testvére, Sr. Hermina, meglátogatta őt Tajvanban, együtt zárandokoltak a Szentföldre, ahol találkoztak Balázs öccsükkel. A 3 Jaschko együtt ellátogatott Kassára is, ahol még élő testvéreikkel, Bélával és Erzsébettel találkoztak. István 1972-től Hsin-Chu-ban, Tajvanban volt plébános és a fejlődésben

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések	
karakterénekért	0,10 EUR
"Jeligi"-postaköltség	5,00 EUR
Üzleti-, nyereséges hirdetés karakterenként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok karakterenként	0,40 EUR
Egyszeri, 1. pontos keret	10,00 EUR
Kétféle hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőinkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az ÉLETÜNK müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

elmaradt gyerekek számára alapított intézetnek az igazgatója. 1991. augusztus 1-től plébános Chutungban, majd „Director of the Centre for the Care of Retarded Children” in Hua-Kuang-ban. Megalapítja Hsin-Chu-ban az értelmileg hátramaradt gyermekek intézményét a Hua Kuang-ot. 1998-ban Tajvan államelnöke érdemrenddel tüntette ki ezen ültető munkájáért. 2000-ben Miklósházy püspök, Balázs atyával együtt meglátogatta a 90 éves atyát, aki végigvezette őt az egész szigeten, találkozta Kaohsiungban Paul Shan Kuo-his bábórossal (aki a magyar provinciába lépett be annak idején). István atya 2002-ben Magyarországon is az elnöki listára került kitüntetésre. 2003-ban szívtelbéli doktorátát avatták a tajvani Providence University-ben.

István atya 2006-ban lett 96 éves kínai számítás szerint, akik az éveket a fogamzástól számítják. Gyengülő egészsége tüdőgyulladásához vezetett, ezért 2008-ban kórházba vitték, de haza akart menni a Hua Kuang Centrumba, hogy ott várja be a jó Isten hívását. Visszavitték oda, aminek nagyon örült. Másnap reggel, 2009. március 17-én reggel 3.30-kor ott halt meg. Temetésén öccse, P. Jaschko Balázs képviselte a családot és a magyar jezsuitákat.

Miklósházy Attila SJ, ny. püspök

A FELTÁMADT...

(Folytatás az 1. oldalról)

ellenségem felett diadalt arattam, az alvilág hatalmát letiporantam, a rettenhetetlen ellenség megköztöztem, és az embert az eget magasába emeltem: én, aki Krisztus vagyok.

Jöjjetek tehát, emberim nemzedékek mindnyájan, akiket mind ez ideig a bűn forrasztott egybe, és fogadjátok bűneitek bocsánatát. Én vagyok ugyanis a ti megbocsátástok, és vagyok az üdvösség Pászka, én vagyok az érettek feloldozót Bárány, én vagyok a benneteket tisztára mosó víz, én vagyok a ti életetek, én vagyok a ti feltámadásotok, én vagyok a ti világosságotok, én vagyok a ti üdvösségetek, én vagyok a ti Királyotok. Én felviszlek titeket a magas égbe, új életet keltelek titeket, és megmutatom nektek a mennyei Atyát; jobban erejével támasztalak fel titeket.

(Mellő szárdeszti püspök húsvéti szentbeszédéből)

ÉLETÜNK
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
E-mail: elctenue@gmx.de
Felélő kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felélő szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József és Vincze András
Redakción és Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: elctenue@gmx.de
Abonnement für ein Jahr: 15 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USS 50
* ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik azt, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 1,50 EUR
Előfizetési ár egy évre: 15 EUR
Tengerentúli USS 50
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatura
Sonderkonto „ÉLETÜNK“:
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0600 6508 03
BIC PBNKDE33
* Erseht 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
* Druck: AMPER DRUCK GmbH
Am Fohlenhof 5
82256 Fürstentfeldbruck
* Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.